

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۰

جمعه ۱۴۰۱/۰۸/۲۰

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

DriQ.com

ریاضیات

- ۱- ارزش کدام یک از گزینه‌های زیر به ارزش گزاره‌های تشکیل‌دهنده آن بستگی دارد؟
- (۱) $p \leftrightarrow \sim p$ (۲) $p \wedge \sim p$ (۳) $p \vee \sim p$ (۴) $p \Rightarrow \sim p$
- ۲- کدام عبارت یک گزاره است؟
- (۱) احوال شما چطور است؟ (۲) دیروز هوا بارانی بود.
(۳) بارش برف بسیار زیبا است. (۴) هر چه سریع‌تر به فرودگاه برو.
- ۳- ارزش کدام ترکیب عطفی درست است؟
- (۱) جذر ۴ برابر ۲ است و ۱۳۱ عددی فرد نیست.
(۲) مکعب ۲، برابر ۶ است و $۱۶^۲ = ۲۵۵$.
(۳) ۲ عددی اول است و ۲ عددی زوج است.
(۴) اولین عدد طبیعی سه‌رقمی بر ۳ بخش‌پذیر است و ۴۹ مربع کامل است.
- ۴- کدام گزینه درست است؟
- (۱) $\sim(p \vee q) \equiv (\sim p \vee \sim q)$
(۲) ترکیب فصلی هر گزاره با نقیض خودش همواره درست است.
(۳) درست بودن تالی در ترکیب شرطی باعث نادرست شدن ارزش ترکیب شرطی می‌شود.
(۴) $\sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim p \Rightarrow \sim q$
- ۵- تعداد سطرهای جدول ارزشی n گزاره با یکی از ریشه‌های معادله $x^2 - 31x - 32 = 0$ برابر است. مقدار n کدام است؟
- (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵
- ۶- نقیض گزاره «a عددی مثبت است» کدام گزینه نیست؟
- (۱) a عددی منفی است. (۲) a عددی مثبت نیست.
(۳) چنین نیست که a عددی مثبت است. (۴) $a \neq 0$
- ۷- اگر p درست و q نادرست باشد، ارزش کدام گزینه با سایرین متفاوت است؟
- (۱) $((p \vee q \Rightarrow q) \wedge (p \Leftrightarrow q))$ (۲) $(p \wedge \sim p) \Rightarrow (\sim q \vee (p \Rightarrow q))$
(۳) $p \wedge (\sim q \Leftrightarrow (p \vee q))$ (۴) $(q \Rightarrow (p \vee q)) \Leftrightarrow (p \wedge (q \Rightarrow \sim p))$
- ۸- اگر p نادرست، q درست و r دلخواه باشد، ارزش کدام گزینه با $(p \Rightarrow q) \wedge (\sim p \Leftrightarrow q) \vee r$ یکسان است؟
- (۱) F (همواره نادرست) (۲) r
(۳) T (همواره درست) (۴) $\sim r$
- ۹- جدول ارزشی کدام گزینه با جدول ارزشی $p \Rightarrow (p \wedge q)$ یکسان است؟
- (۱) $(p \Leftrightarrow q) \wedge p$ (۲) $(p \Leftrightarrow q) \vee q$
(۳) $(p \Leftrightarrow q) \Rightarrow q$ (۴) $(p \wedge q) \Rightarrow q$

محل انجام محاسبات

۱۰- در کدام حالت ارزش ترکیب شرطی دو گزاره نادرست است؟

- (۱) مقدم نادرست و تالی درست
(۲) مقدم درست و تالی نادرست
(۳) مقدم و تالی نادرست
(۴) مقدم و تالی درست

۱۱- عکس نقیض گزاره «اگر a عددی طبیعی باشد، آن‌گاه a^2 همواره عددی نامنفی است.» کدام است؟

- (۱) اگر a عددی طبیعی باشد، آن‌گاه a^2 همواره عددی نامنفی نیست.
(۲) اگر a عددی طبیعی نباشد، آن‌گاه a^2 همواره عددی نامنفی نیست.
(۳) اگر a^2 همواره عددی منفی باشد، آن‌گاه a عددی طبیعی نیست.
(۴) اگر a^2 همواره عددی مثبت باشد، آن‌گاه a عددی طبیعی نیست.

۱۲- نقیض گزاره $p \leftrightarrow q$ با کدام گزینه یکسان نیست؟

- (۱) $\sim p \leftrightarrow q$
(۲) $(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$
(۳) $p \leftrightarrow \sim q$
(۴) $(\sim p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$

۱۳- کدام گزینه هم‌ارز $p \vee q \sim$ نمی‌باشد؟

- (۱) $p \Rightarrow q$
(۲) $\sim q \Rightarrow \sim p$
(۳) $p \wedge \sim q$
(۴) $(p \Rightarrow r) \wedge (r \Rightarrow q)$

۱۴- اگر گزاره‌های $(p \Rightarrow q)$ و $\sim r$ و $q \vee \sim p$ و $s \Leftrightarrow \sim p$ همگی درست باشند، ارزش گزاره $r \Leftrightarrow s$ کدام است؟

- (۱) s
(۲) T (همواره درست)
(۳) F (همواره نادرست)
(۴) غیرقابل ارزیابی

۱۵- گزاره $((p \vee q) \wedge (p \Rightarrow q)) \sim$ همواره هم‌ارز کدام است؟

- (۱) p
(۲) q
(۳) $\sim p$
(۴) $\sim q$

سایت کنکور

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

- ۱۶- در همه گزینه‌ها به «شهرهای عراق عجم» اشاره شده است؛ به جز .....
- (۱) تو از همدانی و ولیکن هم‌ه‌دان نه
(۲) سرد است زهر عقرب و از بخت من مرا
(۳) آب و هوای فارس عجب سفله‌پرور است
(۴) اگرچه زاده‌ه‌ندم فروغ چشم من است
- ۱۷- سرایندهٔ رباعی زیر از ستایشگران و مداحان کدام شخصیت تاریخی بود؟
- «کس نیست که تا بر وطن خود گرید
دی بر سر مرده‌ای دوصد شیون بود
بر حال تباه مردم بد گرید
امروز یکی نیست که بر صد گرید»
- (۱) نوح سامانی (۲) جلال‌الدین خوارزمشاه (۳) اب ارسلان سلجوقی (۴) یعقوب لیث صفاری
- ۱۸- عبارت زیر، معرّف اثری از کدام شخصیت ادبی است؟
- «در هر فصل از این مثنوی معروف به یکی از مباحث عرفانی پرداخته شده و سخن با تمثیل و حکایت به پایان رسیده است.»
- (۱) ابن یمین (۲) نجم رازی (۳) عطار نیشابوری (۴) فخرالدین عراقی
- ۱۹- جامی در نگارش کتاب «نفحات الانس» از شیوهٔ کدام شخصیت ادبی تقلید کرد؟
- (۱) سعدی (۲) خواجهی کرمانی (۳) عطار (۴) نجم رازی
- ۲۰- کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) دلیل نام‌گذاری سبک این دوره به «عراقی» این است که بعد از حملهٔ مغول کانون‌های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد.
(۲) با حملهٔ ویرانگر مغولان و بعد از آن، هجوم وحشیانهٔ تیمور دوست‌داران فرهنگ و اخلاق که سرخورده و مأیوس شده بودند، اغلب منزوی شدند و به تصوّف پناه بردند.
(۳) در اواخر دورهٔ مغول، زبان رسمی و رایج عربی از رواج افتاد و توجه به زبان فارسی که زبان تودهٔ مردم بود، رونق بیشتری گرفت.
(۴) زبان و ادبیات فارسی بعد از حملهٔ مغول، برعکس بسیاری از دانش‌های دیگر، با دوره‌های پیش از خود متفاوت شد و تا حدودی از سستی و نابسامانی فاصله گرفت.
- ۲۱- «سلمان ساوجی» در سرودن غزل از کدام شاعران پیروی می‌کرد؟
- (۱) سعدی - مولانا (۲) جامی - حافظ (۳) سنایی - خواجه (۴) عطار - مولانا
- ۲۲- عبارت «این کتاب تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عبّاس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق. در بر می‌گیرد.» معرّف اثری از کدام شخصیت ادبی است؟
- (۱) عبدالرحمان جامی (۲) شاه نعمت‌الله ولی (۳) دولت‌شاه سمرقندی (۴) حمدالله مستوفی
- ۲۳- کتاب «المعجم» در چه قرن به رشتهٔ تحریر درآمد؟
- (۱) نهم (۲) هشتم (۳) هفتم (۴) ششم
- ۲۴- عمارت ربع رشیدی تبریز در چه قرن تأسیس شد؟
- (۱) نهم (۲) هشتم (۳) هفتم (۴) دهم
- ۲۵- «تاریخ و صاف» از نظر روش و سبک نوشتار با کدام اثر متناسب است؟
- (۱) طبقات ناصری (۲) تاریخ جهانگشا (۳) مرصادالعباد (۴) جامع‌التواریخ
- ۲۶- نوع نوشتاری (نظم / نثر) کدام اثر، متفاوت است؟
- (۱) اخلاق‌الاشراف (۲) موش و گربه (۳) صدپند (۴) رسالهٔ دلگشا
- ۲۷- کدام اثر، به تشویق «امیر علیشیر نوایی» پدید آمده است؟
- (۱) المعجم (۲) تذکرهٔ دولت‌شاه (۳) نفحات‌الانس (۴) تحفة‌الاحرار

۲۸- در کدام گزینه، «تشبیه گسترده» دیده نمی‌شود؟

- ۱) ای ساقی آتش‌روی، آن آب چو آتش ده
- ۲) چون تیر زند چشم، سیاره هدف گردد
- ۳) راستی گرچه به بالای تو می‌ماند سرو
- ۴) آن‌که کارم چو طرّه بر هم زد

۲۹- در کدام گزینه، تمامی «ارکان تشبیه» دیده می‌شود؟

- ۱) شنیده‌ام که ز زر کارها چو زر گردد
- ۲) مرو ساقی که بی آن لعل می‌گون
- ۳) زان روز که رخسار چو خورشید تو دیدم
- ۴) گرم به تیغ جفا می‌کشی حیات من است

۳۰- در کدام گزینه، «ادات تشبیه» محذوف است؟

- ۱) خاکساری که شد آب رخس از گریه به رود
- ۲) هر آن‌کاو برگ گلببرگ تو دارد
- ۳) من اگر به خنده گویم دهنش به پسته ماند
- ۴) چون کشم بار فراق تو بدین طاقت و صبر؟

۳۱- در کدام گزینه، به درستی به تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر، اشاره شده است؟

«روزگار است این‌که گه عزت دهد گه خوار دارد»

- ۱) روزگار است / این‌که گه عزت / دهد گه / خوار دارد / چرخ بازی / اگر ازین با / زیچه‌ها بس / یار دارد
- ۲) روزگار اس / ت این‌که گه عزت / دهد گه / خوار دارد / چرخ بازیگر / ازین بازی / چه‌ها بسیا / ر دارد
- ۳) روزگار است / این‌که گه عز / زت دهد گه / خوار دارد / چرخ بازیگر / ازین بازیچه / ها بسیار / دارد
- ۴) روزگار اس / ت این‌که گه عز / زت دهد گه / خوار دارد / چرخ بازی / اگر ازین با / زیچه‌ها بس / یار دارد

۳۲- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب، با واژه‌های «آدینه - تغییر - مهارت - زیاد» هم‌وزن است؟

- ۱) بیگاری - همراز - گلستان - حبیب
- ۲) دیوانه - دلبر - زمین‌گیر - امان
- ۳) تنهایی - آثار - تابستان - تیمار
- ۴) مردانه - دلدار - زمستان - خیال

۳۳- کدام یک از ابیات با نمودار هجایی «UU--UU--UU--UU» مطابقت ندارد؟

- ۱) قصد جفاها نکنی ور بکنی با دل من
- ۲) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
- ۳) مهر تو جان‌نهبان بود مهر تو بی‌نشان بود
- ۴) پای در این جوی نهی تا به قیامت نرهی

۳۴- محور فکری کدام گزینه، متفاوت است؟

- ۱) وفا و مهر تو را من بدان جهان ببرم
- ۲) جهان اگرچه سراپای رنگ و بوست همه
- ۳) عروس جهان را وفایی نباشد
- ۴) زین بی‌وفا جهان، مطلب راحتی که هست

۳۵- کدام گزینه، با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم» ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) مهر چندان که کشد تیغ و نماید حدت
- ۲) هر که از مهر تو چون ذره شود سرگردان
- ۳) ذره را پرتو مهر تو کند خورشیدی
- ۴) ای تو را در سینه هر ذره پنهان رازها

باشد که دلیم آبی بر آتش غم ریزد
چون تیغ کشد مهتر، گردون سپر اندازد
نسبت قد تو با سرو روان نتوان کرد
هم چو زلفم چرا مشویش کرد؟

مرا چو زر نبود، چاره ناله و زاری است
قدح نوشیدنم امشب خماری است
چون سنبل هندوی تو خورشیدپرستم
چرا که قصد حبیبان به جز عنایت نیست

هم چو آتش شد و چون باد سحر باز آمد
به چشمش هر گلی مانند خاری است
مشنو که هیچ نبود به لطافت دهانش
چون دهم شرح جفای تو بدین دانش و هوش؟

۳۱- در کدام گزینه، به درستی به تقطیع هجایی و ارکان بیت زیر، اشاره شده است؟

«چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد»

- ۱) روزگار است / این‌که گه عزت / دهد گه / خوار دارد / چرخ بازی / اگر ازین با / زیچه‌ها بس / یار دارد
- ۲) روزگار اس / ت این‌که گه عزت / دهد گه / خوار دارد / چرخ بازیگر / ازین بازی / چه‌ها بسیا / ر دارد
- ۳) روزگار است / این‌که گه عز / زت دهد گه / خوار دارد / چرخ بازیگر / ازین بازیچه / ها بسیار / دارد
- ۴) روزگار اس / ت این‌که گه عز / زت دهد گه / خوار دارد / چرخ بازی / اگر ازین با / زیچه‌ها بس / یار دارد

۳۲- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب، با واژه‌های «آدینه - تغییر - مهارت - زیاد» هم‌وزن است؟

- ۱) بیگاری - همراز - گلستان - حبیب
- ۲) دیوانه - دلبر - زمین‌گیر - امان
- ۳) تنهایی - آثار - تابستان - تیمار
- ۴) مردانه - دلدار - زمستان - خیال

۳۳- کدام یک از ابیات با نمودار هجایی «UU--UU--UU--UU» مطابقت ندارد؟

- ۱) قصد جفاها نکنی ور بکنی با دل من
- ۲) جمع تو دیدم پس از این هیچ پریشان نشوم
- ۳) مهر تو جان‌نهبان بود مهر تو بی‌نشان بود
- ۴) پای در این جوی نهی تا به قیامت نرهی

۳۴- محور فکری کدام گزینه، متفاوت است؟

- ۱) وفا و مهر تو را من بدان جهان ببرم
- ۲) جهان اگرچه سراپای رنگ و بوست همه
- ۳) عروس جهان را وفایی نباشد
- ۴) زین بی‌وفا جهان، مطلب راحتی که هست

۳۵- کدام گزینه، با بیت «گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم» ارتباط مفهومی دارد؟

- ۱) مهر چندان که کشد تیغ و نماید حدت
- ۲) هر که از مهر تو چون ذره شود سرگردان
- ۳) ذره را پرتو مهر تو کند خورشیدی
- ۴) ای تو را در سینه هر ذره پنهان رازها

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنِ الْأَصْح و الْأَدَقَّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٤١ - ٣٦):

۳۶- ﴿لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾:

- (۱) «خدا به کسی جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌دهد!»
 (۲) «هیچ‌کس از سوی خدا جز به اندازه توانش مکلف نمی‌شود!»
 (۳) «خداوند مکلف نمی‌کند کسی را بیش از اندازه توانش!»
 (۴) «خداوند به هیچ‌کسی مگر به اندازه توان او تکلیف نداده است!»
- ۳۷- «خَيْرٌ مِنَ الْخَيْرِ فَاعِلُهُ وَ أَجْمَلُ مِنَ الْجَمِيلِ قَائِلُهُ»:

- (۱) خوبی از بهترین انجام‌دهنده‌اش است و زیباتر از زیبا، گوینده آن می‌باشد!
 (۲) بهتر میان بهترین انجام‌دهنده آن می‌باشد و زیباتر از زیبایی، گوینده‌اش است!
 (۳) بهتر از خوبی، انجام‌دهنده‌اش و زیباتر از زیبا، گوینده‌اش است!
 (۴) انجام‌دهنده خوبی از آن بهتر و گوینده زیبایی از آن زیباتر است!
- ۳۸- «الِاِقْتِنَادُ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ وَ الْكِهْرِبَاءِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مَوَاطِنٍ لِأَنَّ مَصَادِرَهُمَا مَحْدُودَةٌ»:

- (۱) کم مصرف کردن آب و برق بر هر شهروندی واجب شده است، چراکه منابع آن محدود است!
 (۲) مصرف اقتصادی آب و برق بر هر شهروندی واجب است، چراکه آن‌ها منابع محدودی دارند!
 (۳) صرفه‌جویی در مصرف آب و برق بر هر شهروندی واجب است، زیرا منابع آن‌ها محدود است!
 (۴) صرفه‌جویی کردن در آب و برق بر هر یک از شهروندان واجب است، زیرا که منابعشان محدود است!
- ۳۹- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) لَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَتَكَبِّرًا وَ إِنَّ كُنْتَ أَمِيرًا: در زمین متکبرانه راه مرو، اگر چه فرمانروا باشی!
 (۲) إِنَّ تَدْعَ مِنْ سَبَكِ تَرْضِ الرَّحْمَنِ! اگر کسی را که به تو دشنام گفته است، رها کنی، خدای رحمان خشنود می‌شود!
 (۳) لَا يُصَادِقُ النَّاسَ كُلَّ مَخْتَالٍ فَخُورًا: مردم با هیچ متکبر فخرفروشی دوستی نمی‌کنند!
 (۴) يُصْبِحُ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ صِحَّةً بِمَمَارَسَةِ الرِّيَاضَةِ! انسان با انجام دادن ورزش، سالم‌تر می‌شود!
- ۴۰- عَيْنِ الصَّحِيحِ فِي الْمَفْهُومِ:

- (۱) ﴿وَ لَا تُصَغِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ﴾: التَّكَبُّرُ عَيْنُ الْحَمَاقَةِ!
 (۲) ﴿يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أَمْرٌ بِالْمَعْرُوفِ﴾: «أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ»
 (۳) ﴿إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ﴾: خر عیسی گرش به مکه برند / چون که باز آید هنوز خر باشد
 (۴) «الحكمة تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمَتَوَاضِعِ»: خشم و شهوت جمال حیوان است / علم و حکمت کمال انسان است
- ۴۱- «در ترازوی اعمال چیزی سنگین‌تر از خُلق نیکو نیست!»:

- (۱) فِي مِيزَانِ الْأَعْمَالِ لَا تَجِدُ شَيْئًا أَثْقَلَ مِنَ الْأَخْلَاقِ الْحَسَنَةِ!
 (۲) مَا كَانَ فِي الْمِيزَانِ شَيْءٌ أَثْقَلَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ!
 (۳) شَيْءٌ ثَقِيلٌ لَيْسَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ!
 (۴) لَيْسَ شَيْءٌ أَثْقَلَ فِي الْمِيزَانِ مِنَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ!

■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ بِمَا يَنْبَسِبُ النَّصِّ (٤٥ - ٤٢):

النملة تُعَدُّ (= تُعْتَبَرُ) مِنْ أَسْعَى الْحَيَوَانَاتِ فِي الْعَالَمِ؛ لِأَنَّهَا لَا تَتَعَبُ فِي إِنْجَازِ أُمُورِهَا وَ لَا تَبْأَسُ، بَلْ تَحَاوِلُ لَهُ وَ إِنْ تَفَشَّلَ فِيهِ خَمْسِينَ مَرَّةً. أَمَا رَأَيْتَ النَّمْلَةَ حَتَّى الْآنَ وَ هِيَ تَحْمِلُ حَبًّا أَكْبَرَ مِنْ نَفْسِهَا؟

الْحَبُّ يَسْقُطُ عَلَى الْأَرْضِ مَرَّاتٍ عَدِيدَةٍ وَ أَمَا النَّمْلَةُ فَتَبْدَأُ مِنْ جَدِيدٍ حَتَّى تَفْعَلَ مَا تَرِيدُهُ!

۴۲- يُمَكِّنُ أَنْ نَجِدَ النَّمْلَةَ وَ هِيَ .....؛ (عَيْنِ الْخَطَا):

- (۱) تَفَشَّلَ فِي آدَاءِ أَمْرٍ!
 (۲) تَفْعَلَ أَمْرًا حَتَّى خَمْسِينَ مَرَّةً!
 (۳) تَضَيِّعُ وَقْتَهَا لِأَمْرِ عِبَثٍ!
 (۴) تَحْمِلُ شَيْئًا أَثْقَلَ مِنْ نَفْسِهَا!

۴۳- عَيْنِ مَا يَرْتَبِطُ بِمَفْهُومِ النَّصِّ:

- (۱) هر که در قصری قرین دولتی است / آن به جزای کارزار و محنتی است
 (۲) دریاب کنون که نعمتت هست به دست / کاین دولت و ملک می‌رود دست به دست
 (۳) تافتة جدا بافته است!
 (۴) خوشا چاهی که آب از خود برآرد!

■ عین الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٤٤ و ٤٥):

٤٤ - «تَحْمَلُ»:

- (١) حروفه كلها أصلية - معلوم / مفعوله «حباً»
(٢) مضارع - للمفرد المؤنث المخاطب / خبر للمبتدأ «هي»
(٣) مضارع - مجرد ثلاثي - متعدّد / خبر للمبتدأ «هي»
(٤) للغائب - متعدّد / مع فاعله و الجملة فعلية

٤٥ - «أَسْعَى»:

- (١) اسم - مذكّر - معرب / «من أسعى: جازّ و مجرور»
(٢) مذكّر - اسم تفضيل (على وزن - «أفعل») / مجرور به حرف «من» الجازّ و هو مضاف
(٣) مفرد - اسم تفضيل / مضاف إليه و مضاف «الحيوانات»
(٤) معرب - اسم تفضيل / مجرور به حرف الجرّ

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (٥٠ - ٤٦):

٤٦ - عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) إِنَّ الميزانَ آلَةً لِمَعْرِفَةِ وَزْنِ الأشياءِ!
(٢) رَجَاءٌ أَعْطِنِي مَلَابِسٍ مِنْ هَذَا النَّوعِ!
(٣) الإنسانُ الَّذِي يَفْتَحِرُ بِنَفْسِهِ كَثِيرًا!
(٤) تَفَكَّرْتُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً!

٤٧ - عین مجموعة ليست فيها كلمة غريبة (من حيث المعنى):

- (١) قميص - فستان - سروال - مطبخ
(٢) حمير - ذئب - أفراس - عصفير
(٣) صمت - حدّ - سنّ - لسان
(٤) مدرسة - سائقة - قيّمة - ممرضة

٤٨ - «..... الوالدان لأولادهما مواعظ قيّمة لأنّهما يُحَبَّانِ ..... الأولاد و ..... في أحسن حال!»؛ عین الصحيح للفراغات:

- (١) يُتَدَمَّنِ - رُؤْيَةٌ - هُم
(٢) يُهْدِي - أَنْ يُشَاهِدَا - هَمَا
(٣) يُقَدِّم - رُؤْيَةٌ - هُم
(٤) يُهْدِيَانِ - أَنْ يَبْرُوا - هَمَا

٤٩ - عین كلمة «أَرْضَى» تدلّ على التفضيل:

- (١) أَرْضَى المؤمنون ربّهم بإطاعة رسوله!
(٢) أَرْضَى النَّاسِ مِنْ كَانَ قَانِعًا بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ!
(٣) مَا أَرْضَى المؤمن أمام مصائب الدهر!
(٤) أَرْضَى عَمَّنِ سَبَّيْهُ أَوْ أَسَاءَنِي وَ لَا أَتَصَرَّفُ مِثْلَهُ!

٥٠ - عین الخطأ (في جمع الكلمات):

- (١) أَكْبَرُ ← أَكْبَارُ
(٢) مَعْبُدُ ← مَعْبُدَاتُ
(٣) كَبِيرُ ← كِبَارُ
(٤) مَجْلِسُ ← مَجَالِسُ

DriQ.com

تاریخ

- ۵۱- در آستانه ظهور اسلام، معدودی از عرب‌های شبه جزیره عربستان که به «حنفاء» معروف بودند، به پیروی از کدام پیامبر، از پرستش بت‌ها کناره‌گیری می‌کردند؟
- (۱) یوسف (ع) (۲) موسی (ع) (۳) ابراهیم (ع) (۴) عیسی (ع)
- ۵۲- قصیده «نامه اهل خراسان» سروده کدام شاعر است و اوضاع اجتماعی و سیاسی دوره کدام سلسله در آن به نقد کشیده شده است؟
- (۱) فردوسی - سلجوقیان (۲) انوری - سلجوقیان (۳) فردوسی - غزنویان (۴) انوری - غزنویان
- ۵۳- به کدام دلایل، در دوران پیش از اسلام، قبیله قریش قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان قبایل دیگر عربستان داشت؟
- (الف) تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک
(ب) تعصب قبیله‌ای زیاد و پیروزی در جنگ‌ها
(ج) تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و منسجم
(د) در اختیار داشتن اداره کعبه
- (۱) ب - ج - د (۲) الف - ب - د (۳) الف - د (۴) ب - ج
- ۵۴- کدام مورد درباره زندگی حضرت محمد (ص) پیش از بعثت، درست است؟
- (۱) ایشان پیش از بعثت، اوقاتی از سال به ویژه ماه رمضان را با یاران خود در غار حرا به عبادت می‌پرداختند.
(۲) مشرکان مکه حتی پیش از بعثت نیز به دلیل مبارزه حضرت محمد (ص) با شرک و تعصبات جاهلی، با ایشان دشمنی داشتند.
(۳) در آن زمان، ایشان در میان اعراب مکه به صفاتی هم‌چون شجاعت، وفاداری و درستکاری معروف بود.
(۴) ایشان در میان مردم مکه به داشتن صفات و خصلت‌هایی هم‌چون راستگویی، خردمندی و خوش خلقی معروف بود.
- ۵۵- کدام مورد، از راه‌های تأمین معیشت قبایل پراکنده در بخش عمده شبه جزیره عربستان پیش از اسلام بود؟
- (۱) تجارت (۲) صنعت (۳) کشاورزی (۴) راهزنی
- ۵۶- کدام موارد، از علل و عوامل مهم و اصلی مخالفت و دشمنی مشرکان مکه با اسلام بود؟
- (الف) ترس از تزلزل موقعیت تجاری و سیاسی مکه
(ب) مخالفت رسول خدا (ص) با برتری طلبی قریش بر دیگر قبایل
(ج) اعتقاد راسخ مشرکین به بت‌ها
(د) رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای
- (۱) الف - ب - د (۲) ب - ج - د (۳) ب - ج (۴) الف - د
- ۵۷- روش تاریخ‌نگاری «تاریخ بیهقی» و «تاریخ طبری» به ترتیب کدام است؟
- (۱) ترکیبی - تحلیلی (۲) تحلیلی - روایی (۳) تحلیلی - ترکیبی (۴) روایی - تحلیلی
- ۵۸- کدام مورد مربوط به مرحله «نقد راوی»، در اعتبارسنجی اخبار تاریخی نیست؟
- (۱) بررسی گرایش فکری، مذهبی و سیاسی راوی (۲) بررسی جایگاه علمی روایت‌کننده خبر
(۳) مقایسه آثار راوی با سایر کتاب‌های تاریخی (۴) کشف و فهم اندیشه و مقصود راوی در بیان خبر
- ۵۹- کدام گزینه درباره روش تاریخ‌نگاری ترکیبی درست است؟
- (۱) این نوع تاریخ‌نویسی از اواخر قرن سوم هجری متداول شد.
(۲) در این روش، تعیین درستی یا نادرستی مطالب به خواننده واگذار می‌شود.
(۳) مورخ پس از ذکر همه روایات درباره یک موضوع، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند.
(۴) در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان به کار گرفته می‌شد.
- ۶۰- به ترتیب، مثال‌های کدام گزینه با «الف: اعتبارسنجی سایر علوم انسانی» و «ب: مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد» در تعیین اعتبار گزارش‌های تاریخی مطابقت کامل دارد؟
- (۱) الف: استفاده از پژوهش‌های علم اقتصاد ب: مطابقت اخبار راوی با دیوان‌های اشعار
(۲) الف: مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی ب: مقایسه روایت تاریخی با سفرنامه‌ها
(۳) الف: تعیین اصالت روایات به کمک علم نسخه‌شناسی ب: مطابقت یک منبع تاریخی با عقل
(۴) الف: بررسی همخوانی داده‌ها با علم زیست‌شناسی ب: مقایسه اخبار راوی با سایر کتاب‌های تاریخی

۶۱- ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های ..... همگون و خاصی دارد و با بخش‌های مجاور خود ..... است.

(۱) جغرافیایی - هماهنگ

(۲) طبیعی - دارای پیوستگی

(۳) جغرافیایی - متفاوت

(۴) طبیعی - مشابه

۶۲- در کشور سوئیس، کدام ناحیهٔ زبانی بیشترین وسعت را دارد؟

(۱) رمانش (۲) فرانسه (۳) ایتالیایی (۴) آلمانی

۶۳- کشتار وسیع مسلمانان در میانمار توسط چه کسانی و با چه هدفی صورت گرفت و پیامد آن چه بود؟

(۱) بوداییان افراطی - اسلام‌زدایی - تخریب ناحیهٔ مسلمان‌نشین میانمار

(۲) فرقهٔ برهمایان - اسلام‌زدایی - درخواست پناهندگی مسلمانان این ناحیه از پاکستان

(۳) فرقهٔ برهمایان - پاک‌سازی قومی - به راه افتادن موج وسیعی از اعتراضات علیه حکومت

(۴) بوداییان افراطی - پاک‌سازی قومی - مهاجرت مردم مسلمان این ناحیه به مرزهای بنگلادش

۶۴- با توجه به ویژگی‌های «نواحی سیاسی»، به ترتیب کدام گزینه درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.

(ب) شهرها، استان‌ها و کشورها نمونه‌هایی از آنها هستند.

(ج) با مرزهای قراردادی از نواحی مجاور متمایز می‌شوند.

(۱) غ - ص - غ (۲) غ - ص - ص (۳) ص - ص - ص (۴) ص - ص - غ

۶۵- منظور از «آب و هوا» چیست و اقلیم‌شناسان برای پی بردن به نوع آب و هوای یک منطقه، چه اقداماتی را انجام می‌دهند؟

(۱) وضعیت گذرای هواکره در یک محل در مدت‌زمانی کوتاه - شکل و جهت ناهمواری‌های منطقه را ارزیابی می‌کنند.

(۲) وضعیت هوای یک ناحیه در مدت‌زمانی نسبتاً طولانی - میانگین داده‌های آماری مربوط به دما، بارش و رطوبت را طی سال‌های طولانی محاسبه می‌کنند.

(۳) وضعیت دائمی اتمسفر در یک محل در مدت‌زمان کوتاه - مراکز پرفشار و کم‌فشار را شناسایی می‌کنند.

(۴) شرایط موقتی هوای یک ناحیه در مدت‌زمانی نسبتاً طولانی - تغییرات مربوط به میزان بارش و دمای هوا را بررسی می‌کنند.

۶۶- چه تعداد از عبارتهای زیر، از جمله پیامدهای «مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید» است؟

(الف) دریافت نامساوی انرژی خورشید بر سطح زمین

(ب) تفاوت در وسعت منطقهٔ روشن و تاریک در نواحی مختلف

(ج) اختلاف زاویهٔ تابش خورشید و میزان پراکندگی آن بر روی زمین

(د) اختلاف طول روز و شب و فصول مختلف سال در نیمکرهٔ شمالی و جنوبی

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۶۷- اگر مقدار انرژی دریافتی در سطحی در مدار ۶۰ درجه، به طور فرضی ۲۰ واحد باشد، همین مقدار سطح در منطقهٔ استوایی تقریباً چند واحد

انرژی دریافت می‌کند؟

(۱) ۴۰ (۲) ۱۰ (۳) ۵ (۴) ۳۰

۶۸- کدام عبارت درباره «جبهه قطبی» نادرست است؟

- (۱) حجم وسیعی از هوا است که از نظر دما و رطوبت در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی دارد.
- (۲) مرز بین دو توده هوای مجاور است و آن‌ها را از هم جدا می‌کند.
- (۳) در تغییرات آب و هوایی کشور ما نقش مهمی دارد.
- (۴) بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه تشکیل می‌شود.

۶۹- کدام گزینه در مورد پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین و علت آن درست است؟

- (۱) ناحیه استوایی: پرفشار ← زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی
- (۲) منطقه جنب حاره: کم‌فشار ← تأثیر نیروی کوریولیس
- (۳) منطقه معتدله: کم‌فشار ← عدم صعود هوا
- (۴) ناحیه قطبی: پرفشار ← سردی فوق‌العاده هوا

۷۰- «بارش‌های بهاری» بیشتر از کدام نوع بارندگی‌ها هستند و کدام عبارت در مورد این نوع بارندگی صحیح است؟

- (۱) جبهه‌ای - این نوع بارندگی بیشتر در محل جبهه‌ها رخ می‌دهد.
- (۲) همرفتی - در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود.
- (۳) ناهموازی - در این نوع بارندگی، توده هوای مرطوب امکان حرکت افقی ندارد.
- (۴) سیکلونی - در جایی که توده‌های هوا تشکیل می‌شوند، بارش صورت می‌گیرد.

سایت کنکور

۷۱- بخش اجتماعی جهان انسانی را چه می‌گویند و کدام یک از ویژگی‌های زیر، مربوط به جهان تکوینی نیست؟

- ۱) جهان فرهنگی - در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری قرار دارد که پیش از انسان هم بوده است.
- ۲) جهان ذهنی - متفکران مسلمان، این جهان را به جهان طبیعت، محدود نمی‌دانند.
- ۳) جهان فرهنگی - پیش از انسان بوده است و هر چه با عمل و اندیشه انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد.
- ۴) جهان ذهنی - وجود آن، مستقل از خواست و اراده انسان است.

۷۲- کدام عامل، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند و قرآن درباره جهان تکوینی چه نگرشی دارد؟ (به ترتیب)

- ۱) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی - جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست.
- ۲) دخل و تصرف فرهنگ‌های مختلف در جهان تکوینی - جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با جوامع رفتاری حکیمانه دارد.
- ۳) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و علوم طبیعی - جهان تکوینی، به جهان طبیعت محدود می‌شود.
- ۴) دخل و تصرف فرهنگ‌های مختلف در جهان تکوینی - جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند و در تعامل با یکدیگرند.

۷۳- به ترتیب، پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- در دیدگاه دوم، کدام جهان، ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل تصرف می‌کنند؟
- وقتی اندیشه فردی از ذهن به عمل آید و دیگران را متأثر سازد، این فرد وارد کدام جهان می‌شود؟
- آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها که شیوه زندگی اجتماعی آن‌ها را شکل می‌دهد، چه نامیده می‌شود؟
- به جهانی که مستقل از اراده و خواست انسان، ایجاد شده و انسان‌ها خالق آن نبوده، چه می‌گویند؟

- ۱) جهان فرهنگی - جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان فوق طبیعت
- ۲) جهان تکوینی - جهان فرهنگی - جهان فرهنگی - جهان تکوینی
- ۳) جهان تکوینی - جهان فرهنگی - جهان ذهنی - جهان طبیعت
- ۴) جهان فرهنگی - جهان ذهنی - جهان ذهنی - جهان فرهنگی

۷۴- به فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد، چه می‌گویند و کدام فرهنگ‌ها، نمی‌توانند معیار و میزانی

برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند؟ (به ترتیب)

- ۱) فرهنگ واقعی - نقش انسان‌ها را در تعیین سرنوشتشان، انکار کند.
- ۲) فرهنگ حق - فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند.
- ۳) فرهنگ آرمانی - فرهنگ‌هایی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان می‌باشد.
- ۴) فرهنگ باطل - در پاسخ به نیازهای متغیر و ثابت بشر، ناتوان باشد.

۷۵- تعداد عبارت‌های غلط را مشخص کنید و کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- الف) ارزش جهان شمول عدالت است که می‌تواند از قطبی شدن جهان و بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها از برخی دیگر جلوگیری کند.
ب) فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.
ج) فرهنگ جهانی باید روحیه حقیقت‌جویی را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.
د) فارابی، جامعه‌ای را که عقاید آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن، موافق با حق نباشد، مدینه فاسفه می‌نامد.

- ۱) ۲ - غ - ص - ص - ص - غ - ص
۲) ۲ - ص - غ - غ - ص - ص - ص

۷۶- تنوع فرهنگ‌ها به کدام عامل برمی‌گردد و به ترتیب هر یک از فرهنگ‌های اسلام، اینکاها، مسیحیت و ژاپن را از نظر گستره جغرافیایی یا تداوم تاریخی چگونه هستند؟

(۱) عقاید و ارزش‌های کلان آن‌ها - گستره جغرافیایی محدود - تداوم تاریخی بالا - گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی

(۲) هنجارها و رفتارهای متعلق به آن فرهنگ - تداوم تاریخی بالا - گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی - گستره جغرافیایی وسیع

(۳) هنجارها و رفتارهای متعلق به آن قوم - فاقد تداوم تاریخی - گستره جغرافیایی محدود - گستره جغرافیایی محدود - تداوم تاریخی بالا

(۴) عقاید و ارزش‌های اساسی آن‌ها - گستره جغرافیایی وسیع - فاقد تداوم تاریخی - تداوم تاریخی بالا - گستره جغرافیایی محدود

۷۷- فارابی، جامعه‌ای را که سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌داند، ..... می‌نامد و قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، با ..... و ..... می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

(۱) جامعه فاسقه - داشتن فرهنگ غنی و قوی - تسلط پیدا کردن بر قدرت نظامی گروه مهاجم

(۲) مدینه تغلب - فراتر رفتن از مرزهای جغرافیایی شان - هضم و جذب گروه مهاجم در فرهنگ خود

(۳) جامعه تغلب - حفظ هویت فرهنگی خود - ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم

(۴) مدینه فاسقه - قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان خود - حفظ و گسترش فرهنگ خود

۷۸- به ترتیب «استفاده از کودتای نظامی»، «شکل‌گیری با اشغال نظامی»، «پیشرفت در زمینه فنون نظامی» و «استفاده از رسانه و فناوری

اطلاعات» از ویژگی‌های کدام مفاهیم می‌باشد؟

(۱) استعمار نو - امپریالیسم فرهنگی - استعمار نو - استعمار فرانو

(۲) استعمار قدیم - امپریالیسم فرهنگی - استعمار قدیم - استعمار نو

(۳) استعمار نو - امپریالیسم سیاسی - استعمار قدیم - استعمار فرانو

(۴) استعمار قدیم - امپریالیسم سیاسی - استعمار نو - استعمار نو

۷۹- به کانون شکل‌گیری فرهنگ جدید یعنی اروپای پنج قرن اخیر چه می‌گویند و کدام‌یک از موارد زیر، به ویژگی‌های «استعمار فرانو» اشاره دارد؟

(۱) عصر رنسانس - استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند که هویت فرهنگی خود را در حاشیه جهان غرب، جست‌وجو می‌کنند.

(۲) فرهنگ غرب - به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و هویت فرهنگی آن‌ها را هدف قرار می‌دهد.

(۳) فرهنگ غرب - استعمارگران، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی، کنترل سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرند.

(۴) عصر رنسانس - باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را ترویج نموده و به هویت فرهنگی دیگر کشورها هجوم می‌برد.

۸۰- پدیده استعمار، از قرن ..... توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن ..... میلادی به اوج رسید، موفقیت‌های استعمار در این دوران، ناشی

از پیشرفت در زمینه‌های ..... و ..... بود که در سده‌های هفدهم و هجدهم، ..... را برپا کرد.

(۱) پانزدهم - نوزدهم - رسانه - فناوری اطلاعات - بزرگ‌ترین امپراتوری و جهان‌گشایی

(۲) چهاردهم - شانزدهم - دریانوردی - فنون نظامی - بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت

(۳) پانزدهم - نوزدهم - دریانوردی - اقتصاد صنعتی - بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت

(۴) چهاردهم - شانزدهم - فناوری - اقتصاد صنعتی - بزرگ‌ترین امپراتوری و جهان‌گشایی

۸۱- کدام گزینه، تعریف کامل تری از «فیلسوف» ارائه داده است؟

- (۱) فیلسوف کسی است که به همهٔ سؤالات مطرح شده در زندگی به صورت قانونمند و عقلی، پاسخ می‌دهد.
- (۲) فیلسوف کسی است که به سؤالات مطرح شده در مرتبهٔ اول تفکر به صورت منظم و عقلی، پاسخ می‌دهد.
- (۳) فیلسوف کسی است که به سؤالات بنیادین و اساسی بشر به نحو منظم و ضابطه‌مند، پاسخ می‌دهد.
- (۴) فیلسوف کسی است که با کنار گذاشتن سؤالات سطحی، سؤالات بنیادین را به شکل قانونمند، پاسخ می‌دهد.

۸۲- کدام گزینه در رابطه با تفکر فلسفی، درست است؟

- (۱) از بدو تولد انسان در جهان، تفکر فلسفی آغاز شد.
- (۲) تفکر فلسفی، معلول زیر پا گذاشتن تفکر غیرفلسفی است.
- (۳) در مقابل تفکر فلسفی، انواع دیگری از تفکر وجود دارد.
- (۴) دستیابی به تفکر فلسفی، منحصر به فیلسوفان نیست.

۸۳- کدام گزینه، تفاوت اصلی فلسفه با سایر علوم را نشان می‌دهد؟

- (۱) استفاده از روش عقلی و غیرتجربی
- (۲) مواجههٔ ناگهانی با حقیقت هستی
- (۳) کلیت و شمول‌پذیری قوانین فلسفی
- (۴) موضوع و مسائل متفاوت با سایر علوم

۸۴- این‌که سقراط خود را سوفیست نخواند، قطعاً معلول چیست و در آن زمان، لفظ سوفیست به چه معنایی به کار می‌رفت؟

- (۱) تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم - دانشمند
- (۲) تواضع و فروتنی در برابر مردم آن زمان - دانشمند
- (۳) تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم - مغالطه‌کار
- (۴) هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها - مغالطه‌کار

۸۵- کدام گزینه دربارهٔ فلسفه‌های مضاف درست است؟

- (۱) تمام ریشه‌های فلسفه از شاخه‌های مختلف علم مربوط به آن، تغذیه می‌کنند.
- (۲) دیدگاه‌های پذیرفته شده در فلسفهٔ مضاف، بر بخش ریشه‌های فلسفه تأثیر می‌گذارند.
- (۳) فلسفهٔ مضاف مانند شاخه‌های درخت، رابط میان بخش ریشه‌ای با علوم مختلف است.
- (۴) مبانی و زیربنای بخش ریشه‌های فلسفه، در فلسفه‌های مضاف بررسی و تبیین می‌شود.

۸۶- کدام گزینه دربارهٔ معرفت‌شناسی، درست نیست؟

- (۱) علاقهٔ فیلسوفان به بررسی توانایی شناخت انسان، معلول اولویت داشتن امکان شناخت بر معرفت به وجود است.
- (۲) بررسی توانایی انسان در شناخت هستی، علت آن است که معرفت به وجود بر امکان شناخت تأخر دارد.
- (۳) این‌که می‌خواهند بدانند بشر با چه ابزاری و چگونه به شناخت جهان طبیعت می‌پردازد، به معرفت‌شناسی مربوط است.
- (۴) این‌که قانون علیت وجود دارد، مربوط به معرفت‌شناسی نیست و در مقام اولویت، فرع بر امکان شناخت و معرفت‌شناسی است.

۸۷- کدام پرسش مربوط به حیطة متفاوتی از دانش فلسفه است؟

- (۱) آیا قانون علیت در سراسر جهان، جاری و ساری است؟
- (۲) چه راه‌هایی برای شناخت قانون علیت وجود دارد؟
- (۳) جهان نهایتاً به سوی چه مقصدی در حال حرکت است؟
- (۴) آیا هستی یک وجود بی‌انتهاست و حد و مرزی ندارد؟

۸۸- کدام گزینه در مقایسهٔ دیدگاه اصالت جامعه و اصالت هر دو، به گزارهٔ درستی اشاره نکرده است؟

- (۱) در هر دو دیدگاه، جامعهٔ بشری فراتر از مجموع افراد فرض می‌شود.
- (۲) هر دو دیدگاه در برنامه‌ریزی‌های خود به رشد جامعه توجه می‌کنند.
- (۳) اصالت جامعه برعکس اصالت هر دو، در سیاست به سوسیالیسم اعتقاد دارد.
- (۴) اصالت جامعه برعکس اصالت هر دو، در سیاست، مخالف لیبرالیسم است.

۸۹- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

(الف)	(ب)	(ج)	(د)
سرمايه‌داری	مالیات برای تمام قشرها	مدارس دولتی	بیمه‌های فراگیر

- (۱) اصالت فرد - اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت جامعه
- (۲) اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت جامعه
- (۳) اصالت جامعه - اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت جامعه
- (۴) اصالت جامعه - اصالت فرد - اصالت فرد - اصالت فرد

۹۰- عزاداری کردن در اربعین براساس باور به مظلومیت امام حسین، با کدام یک از گزینه‌های زیر ارتباط ندارد؟

- (۱) ممکن است برخی انسان‌ها دلیل این باور خود را ندانند و صرفاً عزاداری کنند.
- (۲) برای یافتن علت این باور خود، باید تفکر فلسفی و آزاداندیشی داشته باشیم.
- (۳) تمام عزاداران امام حسین، باور خود را چارچوب عقل و منطق قرار داده‌اند.
- (۴) ممکن است یکی از این عزاداران پس از تفکر فلسفی، عزاداری را کنار بگذارد.

۹۱- کدام گزینه در رابطه با باورهای انسان، نادرست است؟

- (۱) باورهای انسان گاه با باورهای دیگران یکسان و گاه متفاوت است.
- (۲) تصمیم‌گیری براساس باورها، مؤخر از عمل کردن به آنهاست.
- (۳) ممکن است عمل کردن به برخی باورها، معلول عادت‌های انسان باشد.
- (۴) انسان نمی‌تواند بدون داشتن باور، به زندگی خود در جهان ادامه دهد.

۹۲- کدام گزینه درباره اهداف انسان، درست است؟

- (۱) شناخت اهداف دیگران معلول رسیدن به آزاداندیشی است.
- (۲) شناخت معنای زندگی دیگران، علت شناخت اهداف آنان است.
- (۳) انسان نمی‌تواند اهداف دیگران را به طور قطعی شناسایی کند.
- (۴) اکثر باورهایی که براساس عادت پذیرفته شده‌اند، نادرست هستند.

۹۳- کدام گزینه درباره انسان‌هایی که به ریشه باورهای خود رسیده‌اند، نادرست است؟

- (۱) این افراد لزوماً اشتغالات روزانه خود را به کلی کنار نگذاشته‌اند.
- (۲) این افراد لزوماً اهل تفکر فلسفی و دارای شخصیت مستقل هستند.
- (۳) این افراد لزوماً تمام بنیان‌های فکری خود را در چارچوب منطق قرار داده‌اند.
- (۴) ممکن است این افراد برخی باورهای قبلی خود را کنار گذاشته باشند.

۹۴- کدام گزینه از ویژگی‌های افراد آزاداندیش، نیست؟

- (۱) بنیان‌های فکری این افراد توسط فلسفه ساخته شده است.
- (۲) به دنبال چرایی باورهای خود هستند، نه چیستی باورهایشان.
- (۳) شخصیت افراد آزاداندیش مستقل است و به دیگران وابسته نیست.
- (۴) افراد آزاداندیش در صورت فهم نادرستی یک باور، آن را کنار می‌گذارند.

۹۵- به ترتیب هر یک از عبارت‌های زیر، از ویژگی‌های کدام دسته از افراد است؟

الف) عدم دقت نظر در انتخاب هدف

ب) اشتباه در انتخاب هدف

ج) انتخاب هدف قابل قبول برای زندگی

- (۱) افرادی که غالباً دنباله‌رو دیگران هستند - افرادی که آزاداندیش هستند اما نگرش نادرستی دارند - افرادی که زندگی‌شان معنای درستی دارد.
- (۲) افرادی که تقلیدکننده از دیگران هستند - افرادی که آزاداندیش نیستند اما عطش کسب حقیقت دارند - افرادی که آزاداندیش هستند.
- (۳) افرادی که در آزاداندیشی به اشتباه افتاده‌اند - افرادی که دنباله‌رو و تقلیدکننده دیگران هستند - افرادی که شخصیت مستقلی دارند.
- (۴) افراد آزاداندیشی که از دیگران تقلید می‌کنند - افرادی که آزاداندیش هستند اما به اشتباه افتاده‌اند - افرادی که بنیان‌های فکری منطقی دارند.

۹۶- به ترتیب پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر کدام است؟

- توانایی زبانی به کدام جنبه رشد مربوط می‌شود؟

- محدوده زمانی ایستادن باکمک، کدام است؟

- (۱) جسمانی - ۷ تا ۱۰ ماهگی
(۲) شناختی - ۷ تا ۱۰ ماهگی
(۳) جسمانی - ۹ تا ۱۲ ماهگی
(۴) شناختی - ۹ تا ۱۲ ماهگی

۹۷- کدام هیجان زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) ستاره با محبت به حیوانات غذا می‌دهد.
(۲) سهیل از صدای رعد و برق می‌ترسد.
(۳) اشکان از دیر آماده شدن غذا عصبانی می‌شود.
(۴) لادن سر خود را به نشانه تشکر از مادر تکان می‌دهد.

۹۸- کدام گزینه پیرامون عبارت «آقای صابری، پسرش امیرعلی را در انتخاب وسایل منزل شریک می‌داند و نظر او را می‌پرسد» درست است؟

- (۱) امیرعلی در مرحله فرمانبردار قرار داد.
(۲) امیرعلی حدوداً ۹ سال دارد.
(۳) امیرعلی در هفت سال سوم زندگی است.
(۴) امیرعلی حدوداً ۷ سال سن دارد و در مرحله آقا و سرور است.

۹۹- به ترتیب عبارت‌های «واکسن زدن با بالا بردن سطح ایمنی بدن، خطر ابتلا به کرونا را کاهش می‌دهد» و «بهتر است سه دوز واکسن زده شود تا خطر حتی الامکان رفع گردد» به کدام اهداف روان‌شناسی اشاره دارند؟

- (۱) پیش‌بینی - کنترل
(۲) تبیین - پیش‌بینی
(۳) تبیین - کنترل
(۴) پیش‌بینی - تبیین

۱۰۰- به ترتیب «رشد موها»، «روابط با آشنایان» و «رعایت حقوق هم‌کلاسی‌ها» به کدام جنبه رشد اشاره دارد؟

- (۱) جسمانی - اجتماعی - اخلاقی
(۲) هیجانی - اجتماعی - اجتماعی
(۳) جسمانی - شناختی - هیجانی
(۴) هیجانی - شناختی - اخلاقی

۱۰۱- به ترتیب عبارت‌های «قد زینب مانند پدرش بلند است»، «محسن به دلیل داشتن چند خواهر و برادر، از ارتباطات اجتماعی بالایی برخوردار است» و «الهام مانند برادرش از هوش خوبی برخوردار است» به کدام عوامل مؤثر بر رشد اشاره دارد؟

- (۱) وراثتی - وراثتی - وراثتی
(۲) وراثتی - محیطی - وراثتی
(۳) محیطی - محیطی - محیطی
(۴) محیطی - وراثتی - وراثتی

۱۰۲- با استفاده از کدام روش جمع‌آوری اطلاعات می‌توان نحوه ابراز هیجان و واکنش‌های عاطفی تماشاگران یک بازی تنیس را ثبت کرد؟

- (۱) مشاهده (۲) مصاحبه (۳) پرسش‌نامه (۴) آزمون

۱۰۳- به ترتیب اولین و سومین فرآیندهای مربوط به تفکر چه نام دارد؟

- (۱) قضاوت - حل مسئله
(۲) استدلال - تصمیم‌گیری
(۳) استدلال - حل مسئله
(۴) قضاوت - تصمیم‌گیری

۱۰۴- اگر مهران و مهرانه دوقلو باشند، کدام عبارت در مورد آنها درست است؟

- (۱) از یک تخمک به وجود آمده‌اند.
- (۲) از لحاظ رفتار و ظاهر، بیشتر اوقات قابل تشخیص نیستند.
- (۳) دارای ویژگی‌های وراثتی یکسان هستند.
- (۴) ناهمسان و از دو تخمک جدا هستند.

۱۰۵- به ترتیب دوره سنی «بزرگسالی دوم» «نوجوانی» و «کودکی دوم» کدام است؟

- (۱) ۴۰ تا ۶۵ سالگی - ۷ تا ۱۲ سالگی - ۲ تا ۷ سالگی
- (۲) ۴۰ تا ۶۵ سالگی - ۱۲ تا ۲۰ سالگی - ۷ تا ۱۲ سالگی
- (۳) ۶۵ سال به بالا - ۷ تا ۱۲ سالگی - ۵ تا ۹ سالگی
- (۴) ۶۵ سال به بالا - ۱۲ تا ۲۰ سالگی - ۸ تا ۱۶ سالگی

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۰

جمعه ۲۰/۰۸/۱۴۰۱

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درسرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۲۰ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۲	۱
۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	علوم و فنون ادبی ۲	۲
۱۵ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	عربی، زبان قرآن ۲	۳
۱۰ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	تاریخ ۲	۴
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	جغرافیا ۲	۵
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	۶
۱۵ دقیقه	۹۵	۸۱	۱۵	فلسفه ۱	۷
۱۰ دقیقه	۱۰۵	۹۶	۱۰	روان‌شناسی	۸

۴ ۵ ق ق $x = 32$, غ ق $x = -1$, $(x+1)(x-32) = 0 \Rightarrow x = -1$

تعداد گزاره نمی تواند منفی باشد.

$2^n = 32 \Rightarrow 2^n = 2^5 \Rightarrow n = 5$

۱ ۶ نقیض مثبت بودن، نامثبت بودن است. توجه کنید که بخاطر وجود

صفر نمی توان گفت نقیض مثبت، منفی است. پس گزینه (۱) نادرست است.

۱ ۷ بررسی گزینه‌ها:

$$\underbrace{\underbrace{F}_{(T \vee F) \Rightarrow F}}_T \wedge \underbrace{\underbrace{F}_{(T \Leftrightarrow F)}}_T \equiv F \wedge F \equiv F \quad (1)$$

$$\underbrace{\underbrace{F}_{(T \wedge F) \Rightarrow}}_F \underbrace{\underbrace{F}_{(T \vee (T \Rightarrow F))}}_T \equiv F \Rightarrow T \equiv T \quad (2)$$

حواستان باشد تنها با تعیین ارزش مقدم (نادرست) می توان به انتهای مقدم، ارزش کل ترکیب شرطی را درست در نظر گرفت.

$$T \wedge \underbrace{\underbrace{T}_{(T \vee F)}}_T \equiv T \wedge T \equiv T \quad (3)$$

$$\underbrace{\underbrace{F \Rightarrow}_{T}}_T \underbrace{\underbrace{(T \vee F)}}_T \Leftrightarrow \underbrace{\underbrace{T \wedge}_{T}}_T \underbrace{\underbrace{(F \Rightarrow F)}}_T \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T \quad (4)$$

۳ ۸

$$\underbrace{\underbrace{T}_{(F \Rightarrow T)}}_T \wedge \underbrace{\underbrace{T}_{(T \Leftrightarrow T)}}_T \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

۴ ۹ جدول ارزشی گزاره‌ها را رسم می کنیم:

				سؤال	گزینه ۱	گزینه ۲	گزینه ۳	گزینه ۴
p	q	$p \Leftrightarrow q$	$p \wedge q$	$(p \wedge q) \Rightarrow p$	$(p \Leftrightarrow q) \wedge p$	$(p \Leftrightarrow q) \vee q$	$(p \Leftrightarrow q) \Rightarrow q$	$(p \wedge q) \Rightarrow q$
T	T	T	T	T	T	T	T	T
T	F	F	F	T	F	F	T	T
F	T	F	F	T	F	T	T	T
F	F	T	F	T	F	T	F	T

گزاره گزینه (۲) یک گزاره همواره درست است و نقیض صورت سؤال نمی باشد:

p	q	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$	$(p \Rightarrow q) \vee (q \Rightarrow p)$
T	T	T	T	T
T	F	F	T	T
F	T	T	F	T
F	F	T	T	T

۳ ۱۳ عبارت سؤال با نقیض گزینه (۳) هم ارز است:

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv p \wedge \sim q$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تبدیل ترکیب شرطی به ترکیب فصلی:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

(۲) عکس نقیض گزاره شرطی با خود گزاره شرطی هم ارز است:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

(۴) می توان این گزینه را به صورت زیر نوشت:

$$(p \Rightarrow r) \wedge (r \Rightarrow q) \equiv p \Rightarrow q$$

ریاضیات

۴ ۱ می دانیم: p و $\sim p$ همواره ارزش مخالف هم دارند یعنی یکی

درست و دیگری نادرست، پس ارزش ترکیب موجود در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) به ارزش گزاره‌های تشکیل دهنده آن بستگی ندارد:

بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترکیب دو شرطی دو گزاره با ارزش غیریکسان همواره نادرست است.
(۲) وجود حداقل یک گزاره نادرست، باعث نادرست شدن ارزش ترکیب عطفی می شود.
(۳) وجود حداقل یک گزاره درست، باعث درست شدن ارزش ترکیب فصلی می شود.
(۴) اگر p درست باشد آن گاه $\sim p$ نادرست است پس ارزش ترکیب شرطی نادرست است اما اگر p نادرست باشد آن گاه $\sim p$ درست است پس ارزش ترکیب شرطی درست است.

۲ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) سؤالی است و گزاره نیست. (۲) گزاره است.

(۳) عاطفی است و گزاره نیست. (۴) امری است و گزاره نیست.

۳ ۳ ترکیب عطفی وقتی درست است که هر دو گزاره درست باشند.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست و نادرست $\Leftrightarrow$ نادرست (۲) نادرست و نادرست $\Leftrightarrow$ نادرست

(۳) درست و درست $\Leftrightarrow$ درست (۴) نادرست و درست $\Leftrightarrow$ نادرست

۲ ۴ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نادرست است؛ نوشتار درست قانون دمورگان: $\sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q$

(۲) درست است.

(۳) نادرست است؛ درست بودن تالی در ترکیب شرطی باعث درست شدن ارزش ترکیب شرطی می شود.

(۴) نادرست است: $\sim(p \Rightarrow q) \equiv p \wedge \sim q$

۱۰ ۲ فقط در یک حالت ارزش ترکیب شرطی دو گزاره نادرست است،

حالتی که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

p	q	$p \Rightarrow q$
T	T	T
T	F	F
F	T	T
F	F	T

۱۱ ۳ گزینه (۳) عکس نقیض گزاره مورد نظر در سؤال است. مقدم و

تالی را با ارزش مخالف نوشته ایم و هم چنین جای آن ها هم عوض شده است.

۱۲ ۲ ترکیب دوشروطی به دو صورت نقیض می شود:

$$\sim(p \Leftrightarrow q) \equiv \sim p \Leftrightarrow q \equiv p \Leftrightarrow \sim q$$

پس گزینه های (۱) و (۳) درست هستند.

هم چنین می دانیم که ترکیب دوشروطی، ترکیب عطفی دو تا ترکیب شرطی است:

$$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

$$\sim p \Leftrightarrow q \equiv (\sim p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow \sim p)$$

پس می توان نوشت:

یعنی گزینه های (۱) و (۴) هم ارز هستند.

بررسی داده‌های مسئله و نتیجه‌گیری از آن‌ها:

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv T \rightarrow p \Rightarrow q \equiv F \rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ q \equiv F \end{cases}$$

$$q \vee \sim r \equiv T \rightarrow F \vee \sim r \equiv T \rightarrow \sim r \equiv T \rightarrow r \equiv F$$

$$s \Leftrightarrow \sim p \equiv T \rightarrow s \Leftrightarrow F \equiv T \rightarrow s \equiv F$$

$$s \Leftrightarrow r \equiv F \Leftrightarrow F \equiv T$$

در نهایت خواسته مسئله:

۴ ۱۵ می‌دانیم که ترکیب شرطی به ترکیب فصلی تبدیل می‌شود:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

$$\sim((p \vee q) \wedge (\sim p \vee q))$$

می‌دانیم که $q \vee (p \wedge r) \equiv (p \vee q) \wedge (r \vee q)$ پس:

$$\sim(q \vee \underbrace{(p \wedge \sim p)}_F) \equiv \sim(q \vee F) \equiv \sim q$$

علوم و فنون ادبی

۴ ۱۶ منظور از «عراق عجم» همان اصفهان، همدان، ری، اراک

کنونی و ... است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) همدان

(۲) ری

(۳) فارس

۲ ۱۷ رباعی سؤالی، سروده «کمال‌الدین اسماعیل»، مدّاح

«جلال‌الدین خوارزمشاه» است.

۴ ۱۸ عبارت سؤال، معرّف «عشاق‌نامه فخرالدین عراقی» است.

۳ ۱۹ «جامی» در کتاب «نفحات الانس» شیوه «تذکرة الاولیای عطار»

را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

۴ ۲۰ وضعیت زبان و ادبیات فارسی در این دوره، مثل بسیاری از

دانش‌های دیگر، با دوره‌های پیش از خود متفاوت شد و به نوعی دچار سستی و نابسامانی گردید؛ چرا که بسیاری از دانشمندان و ادیبان کشته و یا متواری شدند و دیگر از دربارهای ادب‌دوست و خاندان‌های فرهنگ‌پرور خبری نبود.

۱ ۲۱ «سلمان ساوجی» در غزل، توجّه خاصی به «سعدی» و

«مولوی» داشته است.

۴ ۲۲ عبارت سؤال، معرّف «تاریخ‌گزیده» نوشته «حمدالله مستوفی» است.

۳ ۲۳ «المعجم»، متعلّق به «شمس قیس رازی» شخصیت ادبی قرن

هفتم است.

۳ ۲۴ تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز از اقدامات مهمّ فرهنگی

«خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی» وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو در قرن هفتم بود.

۲ ۲۵ «تاریخ و صاف» و «تاریخ جهانگشا»، هر دو از نمونه‌های

پیچیده‌نویسی در دوره بعد از حمله مغول‌اند.

۲ ۲۶ «موش و گربه» به نظم و سایر گزینه‌ها به نثر است.

۲ ۲۷ دولت‌شاه سمرقندی «تذکرة دولت‌شاه» را به تشویق «امیر

علیشیر نوایی» نوشته است.

۲ ۲۸ در این گزینه «چون» در هر دو مصراع به معنی «هنگامی که»

است و تشبیه وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مشبّه: آب / مشبّه‌به: آتش / وجه‌شبهه: — / ادات تشبیهه: چو (گسترده سهرکنی)

(۳) مشبّه: سرو / مشبّه‌به: بالا / وجه‌شبهه: — / ادات تشبیهه: می‌ماند (گسترده سهرکنی)

مشبّه: قد / مشبّه‌به: سرو / وجه‌شبهه: — / ادات تشبیهه: نسبت نتوان کردن (گسترده سهرکنی)

(۴) مشبّه: کار / مشبّه‌به: طرّه / وجه‌شبهه: بر هم زدن / ادات تشبیهه: چو (گسترده

چهاررکنی)

مشبّه: م [من] / مشبّه‌به: زلف / وجه‌شبهه: مشوّش کردن / ادات تشبیهه: هم‌چو

(گسترده چهاررکنی)

۳ ۲۹ تشبیه من به سنبل (استعاره از گیسو):

مشبّه: من / مشبّه‌به: سنبل / وجه‌شبهه: خورشید پرستیدن / ادات تشبیهه: چون

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تشبیه کارها به زر / ادات تشبیهه: چو (مصراع اول) / وجه‌شبهه ذکر نشده است.

(۲) لعل میگون: تشبیه لعل (استعاره از لب) به می / ادات تشبیهه: گون /

وجه‌شبهه ذکر نشده است.

(۴) تیغ جفا: تشبیه جفا به تیغ (اضافه تشبیهی) / ادات تشبیهه و وجه‌شبهه ذکر

نشده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۴ ۳۰

(۱) هم‌چو / چون

(۳) ماند

۴ ۳۱

رو	ز	گا	رس	تپیل	ک	گه	عز	زت	د	هد	گه	خا	ر	دا	رد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
چر	خ	با	زی	گر	آ	زیر	با	زی	چ	ها	بس	یا	ر	دا	رد
-	U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۴ ۳۲ آدینه، مردانه: — / تغییر، دلدار: — / مهارت، زمستان:

— / زیاد، خیال: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیگاری: — / همراز: — / گلستان: — / حبیب: —

(۲) دیوانه: — / دلبر: — / زمین‌گیر: — / امان: —

(۳) تنهایی: — / آزار: — / تابستان: — / تیمار: —

۳ ۳۳

مه	ر	ت	ج	ن	ه	ا	ب	و	د	م	ر	ت	ب	و
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
در	د	ل	من	ز	ب	ر	ت	نق	ش	ن	ش	ن	چ	را
-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

۱ ۳۴ مفهوم گزینه (۱): جاودانگی عشق در وجود عاشق

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری دنیا

۳ ۳۵ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): کمال‌بخشی عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تداوم عشق‌ورزی عاشق در صورت بی‌توجهی معشوق

(۲) ضرورت توجّه معشوق به عاشقان

(۴) تجلّی حق در همه پدیده‌ها

زبان عربی (اختصاصی)

■ درست ترین و دقیق ترین جواب را در ترجمه، تعریب یا مفهوم مشخص کن
(۳۶ - ۴۱):

۳۶ ۱ ترجمه کلمات مهم: لا یُکَلِّفُ: تکلیف نمی دهد / إیلاً: مگر، جز

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) از سوی خدا مکلف نمی شود (← خدا تکلیف نمی دهد)

(۳) بیش از (← جز، مگر)

(۴) تکلیف نداده است (← تکلیف نمی دهد: «لا یُکَلِّفُ» مضارع است.)

۳۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: خیرٌ من: بهتر از / الخیر: خوبی /

الجمیل: زیبا

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خوبی (← بهتر)، بهترین (← خوبی) «خَیرٌ» و «شَرٌّ»، اگر «ال» بگیرند، اسم تفضیل نیستند.)

(۲) بهتر میان بهترین (← بهتر از خوبی)، زیبایی (← زیبا)

(۴) ترتیب کلمات در ترجمه به هم خورده است.

۳۸ ۳ ترجمه کلمات مهم: الاقتصاؤ: صرفه جویی، میانه روی /

استهلاک: مصرف / کُلّ مواطنٍ: هر شهروندی / لأنّ: زیرا / مصادرها محدودة: مصادرش محدود است

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «کم مصرف کردن» ترجمه درستی از «الاقتصاد فی استهلاک» نیست، «واجب شده است» نادرست است.

(۲) «اقتصادی» صفت استهلاک نیست، «مصادرها محدودة» نادرست ترجمه شده است، «محدودة» صفت نیست و خبر است.

(۴) «استهلاک» ترجمه نشده است، «هر یک از شهروندان» اشتباه است.

۳۹ ۲ دقت کنید در گزینه (۲)، «تُرَضِ (= تُرَضِی)» به معنای

«خشنود می سازی» است نه «خشنود می شود». به این دو فعل دقت کنید:

رَضِی، یَرْضِی: خشنود شد / اَرْضِی، یَرْضِی: خشنود کرد

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) ترجمه: «و با تکبیر رویت را از مردم برمگردان!»: تکبیر عین حماقت و سببیه است!

(۲) ترجمه: «پسرم؛ نماز را برپا دار و به کار خیر امر کن!»: «آیا مردمان را به نیکی دستور می دهید و خودتان را فراموش می کنید؟» [با یکدیگر هماهنگی ندارند!]

(۳) ترجمه: «همانا زشت ترین صداها قطعاً صدای خران است!» [با بیت مقابلش هماهنگی ندارد.]

(۴) ترجمه: «حکمت و اندیشه در قلب انسان فروتن ماندگار می شود!»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لا تَجِدُ (← لَیْسَ)

(۲) ماکان (← لَیْسَ) / حسن الخلق (← الخلق الحسن)

(۳) ترتیب کلمات در تعریب به هم خورده است، ثقیل (← أثقل؛ «سنگین تر» اسم تفضیل است.)

■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناسب با آن به سوالات زیر پاسخ بده
(۴۲ - ۴۵):

۴۲ ۳ ترجمه عبارت: «ممکن است مورچه را بیابیم در حالی که او

.....»، گزینه نادرست را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) در انجام کاری شکست می خورد.

(۲) کاری را حتی پنجاه بار انجام می دهد.

(۳) وقتش را برای کاری بیهوده هدر می دهد.

(۴) چیزی سنگین تر از خودش را حمل می کند.

۴۳ ۱ به مفهوم سعی و تلاش اشاره کرده است. دقت کنید که گزینه (۲)،

مفهوم «ناپایداری دنیا» را بیان کرده است.

■ گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۴ و ۴۵):

۴۴ ۲ للمفرد المؤنث المخاطب ← للمفرد المؤنث الغائب

۴۵ ۳ مضاف‌إلیه و المضاف «الحيوانات» ← مضاف و المضاف‌إلیه

«الحيوانات»

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۴۶ - ۵۰):

۴۶ ۴ «سَبَّعَیْن» صحیح است.

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) پیراهن - پیراهن زنانه - شلوار - آشپزخانه، رستوران: مطعم (ناهماهنگ)

(۲) خران - گرگ‌ها - اسب‌ها - گنجشک‌ها

(۳) سکوت (ناهماهنگ) - گونه - دندان - زبان

(۴) آموزگار - راننده - ارزشمند (ناهماهنگ) - پرستار

۴۸ ۳ فعل زمانی که ابتدا می آید و بعد از آن فاعل، حتماً باید در

صیغه مفرد باشد؛ هر چند فاعل (نائب فاعل، و ... آن مثلی یا جمع باشد.

بنابراین «یَقْدِمَانِ، یُهْدِیَانِ» در گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست هستند. در جای

خالی سوم باید ضمیر «هم» قرار گیرد؛ چون به «الأولاد» برمی گردد.

۴۹ ۲ با توجه به معنا و قواعد باید به این سؤال پاسخ دهیم:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) «أَرْضِی: خشنود ساختند» فعل ماضی است در باب افعال! / ترجمه:

مؤمنان پروردگارش را با اطاعت از فرستاده اش خشنود ساختند!

(۲) «أَرْضِی» اسم تفضیل است و «التَّاسِ» مضاف‌إلیه! / ترجمه: خشنودترین

مردمان کسی است که به آن چه خداوند برایش تقسیم کرده است، قانع باشد!

(۳) «ما أَرْضِی» اسلوب تعجب است! / ترجمه: چقدر مؤمن در برابر مصیبت‌های

روزگار راضی و خشنود است!

(۴) «أَرْضِی: راضی می شوم» فعل مضارع است در صیغه متکلم وحده! / ترجمه:

به غذای کمی که در خانه برای شام یافت می شود، راضی می شوم.

۵۰ ۲ جمع اسم مکان بر وزن «مَفَاعِلُ» می آید: مَعْبَدٌ ← مَعَابِدُ

تاریخ

۵۱ ۳ در کنار بت پرستان، معدودی از عرب‌ها بودند که به پیروی از

حضرت ابراهیم، از پرستش بت‌ها امتناع می کردند و از گوشت قربانی آن‌ها

نمی خوردند. اینان به حنفاء معروف شدند.

۵۲ ۲ بسیاری از شاعران مانند انوری، شاعر دوره سلجوقی در

قصیده نامه اهل خراسان، سعدی در بوستان و گلستان و حافظ در دیوانش، به

خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده اند.

۵۳ ۳ قبیله قریش به سبب در اختیار داشتن اداره کعبه و تجارت

با سرزمین‌های دور و نزدیک، قدرت و نفوذ سیاسی قابل توجهی در میان

قبایل دیگر داشت، اما این قدرت و نفوذ را نمی توان آن را به منزله حکومت

پایدار شمرد؛ زیرا متکی به تشکیلات سیاسی، اداری و نظامی منظم و

منسجمی نبود و ثبات لازم را نداشت.

مورچه از کوشاترین حیوانات در جهان به شمار می آید؛ زیرا او در انجام کارهایش خسته نمی شود و ناامید نمی شود بلکه برای آن تلاش می کند هر چند پنجاه بار [هم] شکست بخورد.

آیا تا کنون مورچه را ندیده‌ای در حالی که دانه‌ای بزرگ تر از خودش را حمل می کند؟ [آن] دانه بارهای بار روی زمین می افتد ولی مورچه دوباره شروع می کند تا انجام دهد آن چه را که می خواهد.

۲) مطابقت با نتایج تحقیقات باستان‌شناسی، خود روشی مستقل است و به «اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی» مربوط نیست. مقایسه روایت تاریخی با سفرنامه‌ها، از مثال‌های «مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد» است.

۳) تعیین اصالت روایات به کمک علم نسخه‌شناسی، از جمله موارد «اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی» است.

مطابقت یک منبع تاریخی با عقل مربوط به مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد نیست و خود روشی مستقل است.

۴) بررسی همخوانی داده‌ها با علم زیست‌شناسی، از روش‌های اعتبارسنجی «با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی» است و به «اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی» مربوط نیست.

مقایسه اخبار راوی با سایر کتاب‌های تاریخی از مثال‌های «مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد» است.

جغرافیا

۶۱ ۳ ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی (طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۶۲ ۴ در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد که در این میان، زبان آلمانی گسترش بیشتری یافته است.

۶۳ ۴ در چند سال اخیر، کشتار صدها تن از مردم مسلمان میانمار (برمه) و به آتش کشیده شدن خانه‌های آن‌ها به دست یک فرقه بودایی افراطی، موج وسیعی از اعتراضات را علیه اقدامات حکومت این کشور برانگیخته است. دولت میانمار مسلمانان را شهروند این کشور نمی‌داند و به همین دلیل ساختن مسجد را نیز ممنوع کرده است. در نتیجه پاک‌سازی قومی دولت میانمار، صدها تن از مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی نموده‌اند. در نتیجه، ناحیه مسلمان‌نشین میانمار تخریب شده است.

۶۴ ۲ بررسی عبارت نادرست:
الف) نواحی طبیعی بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.

۶۵ ۲ آب و هوا، شرایط و وضعیت هوای یک ناحیه در مدت زمانی نسبتاً طولانی است.

برای پی بردن به نوع آب و هوای یک ناحیه، داده‌های آماری مربوط به دما، بارش، رطوبت و ... را طی سال‌های طولانی (معمولاً سی سال) جمع‌آوری و میانگین آن را محاسبه می‌کنند.

۶۶ ۱ مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل تر شود. (اختلاف زاویه تابش خورشید و میزان پراکندگی آن) هم‌چنین در نتیجه این مایل بودن، مقدار انرژی خورشیدی که هر سانتی‌متر مربع از زمین در مناطق استوایی دریافت می‌کند، بسیار بیشتر از مقداری است که مناطق قطبی جذب می‌کند (دریافت نامساوی انرژی خورشید). مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

۶۷ ۱ پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه به دلیل مایل تابیدن، مساحتی دو برابر ناحیه استوایی را دربر می‌گیرند. مقدار انرژی گرمایی دریافتی توسط هر واحد سطح در این ناحیه تقریباً نصف منطقه استوایی است.

۵۴ ۴ ایشان به داشتن صفات و خصلت‌هایی هم‌چون امانت‌داری، راستگویی، درستکاری، خردمندی، خوش‌رویی و خوش‌خلقی در میان مردم مکه معروف بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) عبارت «با یاران خود» نادرست است چون ایشان به تنهایی به غار حرا می‌رفتند. ۲) این مورد در کتاب ذکر نشده؛ علاوه بر آن می‌دانیم سران مشرک حتی در ابتدای دعوت اسلامی نیز مخالفت و دشمنی شدیدی با رسول خدا (ص) ابراز نمی‌داشتند. ۳) ضمن این‌که شجاعت در کتاب ذکر نشده، در نظام قبیله‌ای عربستان در دوران پیش از اسلام، شجاع به کسی گفته می‌شد که در منازعات فردی و قبیله‌ای با جرئت و جسارت تمام بجنگد و نهایت بی‌رحمی را از خود نشان دهد!

۵۵ ۴ بخش عمده این شبه‌جزیره را صحراهای گرم و خشک تشکیل می‌دهند و قبایلی که در این بخش پراکنده بودند، اغلب از طریق پرورش معدودی بز و شتر و راهزنی، زندگی خود را تأمین می‌کردند.

۵۶ ۴ گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است؛ اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است. برخی آیات قرآن بیانگر آن است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود و بازرگانان قریش از سود هنگفتی که از تجارت با سرزمین‌های دور و نزدیک کسب می‌کردند، محروم بمانند. علاوه بر آن، نقش رقابت‌های قبیله‌ای و حسادت طایفه‌ای را نیز نمی‌توان در دشمنی با رسول خدا (ص) در مکه نادیده گرفت.

۵۷ ۲ از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمدبن جریر طبری است.

از برجسته‌ترین آثاری که به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف شده است، می‌توان به کتاب تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب مسعودی اشاره کرد.

۵۸ ۳ «مقایسه آثار با سایر کتاب‌های تاریخی» در مرحله دوم اعتبارسنجی اخبار یعنی سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی انجام می‌گیرد. سایر گزینه‌ها مربوط به مرحله نخست یعنی «نقد راوی» است.

۵۹ ۱ این نوع تاریخ‌نویسی (ترکیبی) از اواخر قرن سوم هجری متداول شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در تاریخ‌نگاری روایی، تعیین درستی یا نادرستی مطالب به خواننده واگذار می‌شود. ۳) در تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع، با مطالعه و مطابقت دادن همه روایات، یک گزارش از مجموع آن‌ها تنظیم می‌کند. پس در تاریخ‌نگاری ترکیبی برخلاف تاریخ‌نگاری روایی، همه روایات درباره یک موضوع ذکر نمی‌شود و این گزینه نادرست است. ۴) تاریخ‌نگاری روایی، در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان به کار گرفته می‌شد، نه ترکیبی.

۶۰ ۱ بررسی گزینه‌ها:

۱) استفاده از پژوهش‌های علم اقتصاد، از جمله موارد «اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی» است.

مطابقت اخبار و منابع با دیوان‌های اشعار، از مثال‌های «مقایسه و تطبیق با سایر منابع و شواهد» است.

۴ ۷۶ فرهنگ‌ها متنوع‌اند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها برمی‌گردد یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است. فرهنگ اسلام ← تداوم تاریخی بالا / گستره جغرافیایی وسیع فرهنگ اینکاها ← فاقد تداوم تاریخی / گستره جغرافیایی محدود فرهنگ مسیحیت ← تداوم تاریخی بالا / گستره جغرافیایی وسیع فرهنگ ژاپن ← تداوم تاریخی بالا / گستره جغرافیایی محدود

۳ ۷۷ ابونصر محمد فارابی در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه تغلب می‌نامد. در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و سلطه بر دیگر جوامع را ارزش اجتماعی برتر می‌دانند. قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

۳ ۷۸ در استعمار نو، دولت‌های استعمارگر، برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند. امپریالیسم سیاسی، با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد. موفقیت‌های استعمار در دوران استعمار قدیم، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

در استعمار فرانسه، استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی، سیاسی و اقتصادی، از ابزارهای فرهنگی و علمی و به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

۲ ۷۹ اروپا در پنج قرن اخیر، کانون شکل‌گیری فرهنگ جدیدی است که آن را به نام فرهنگ غرب می‌شناسیم.

در استعمار فرانسه، فرهنگ غرب ضمن هدف قرار دادن هویت فرهنگی کشورهای دیگر، به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم برده و باورها و ارزش‌های فرهنگی جهان غرب، تبلیغ و ترویج می‌شود.

۳ ۸۰ استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. موفقیت‌های استعمار در این دوران، ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود. استعمار اروپایی در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

فلسفه

۳ ۸۱ تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سؤالات اساسی و بنیادین موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شد. در نتیجه فیلسوف کسی است که به صورت قانونمند (ضابطه‌مند) به سؤالات اساسی و بنیادین بشر، پاسخ می‌دهد.

توجه: فیلسوف عهده‌دار پاسخگویی به سؤالات اساسی بشر است نه همه سؤالات بشر!

نکته: برای پاسخگویی به سؤالات اساسی، نیازی به کنار گذاشتن سؤالات سطحی نیست.

۴ ۸۲ اگر انسانی از مرحله اول تفکر عبور کند و با جدیت و پیوسته به سؤالات دسته دوم بپردازد، وارد تفکر فلسفی شده است. این انسان می‌تواند کارگر، فیزیک‌دان یا فیلسوف باشد.

۱ ۶۸ جبهه هوا، مرز بین دو توده هوای مجاور است و آن‌ها را از هم جدا می‌کند. یکی از مهم‌ترین جبهه‌های هوا، جبهه قطبی است که بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله (حوالی عرض جغرافیایی ۶۰ درجه) تشکیل می‌شود. جبهه قطبی در تغییرات آب و هوایی کشور ما نقش مهمی دارد. توجه: به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود.

۴ ۶۹ پراکندگی کانون‌های فشار بر روی کره زمین: - در ناحیه استوایی به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود.

- قطب‌ها به دلیل سردی فوق‌العاده هوا، مراکز پرفشار هستند. - هوا در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود. هوا سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد. - در ناحیه معتدله دوباره بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود.

۲ ۷۰ بارش‌های بهاری بیشتر از نوع بارندگی همرفتی هستند. در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود؛ همراه با بالا رفتن، دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد.

جامعه‌شناسی

۳ ۷۱ بخش اجتماعی جهان انسانی که هویت فرهنگی دارد را جهان فرهنگی نیز می‌نامند.

هر چند جهان تکوینی پیش از انسان بوده ولی با اندیشه و عمل انسان پدید نمی‌آید.

۱ ۷۲ طرفداران دیدگاه اول، بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

از نگاه قرآن، جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود.

۲ ۷۳ براساس دیدگاه دوم، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

وقتی اندیشه فردی از ذهن به عمل آید و دیگران را متأثر سازد یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار کند، این فرد به جهان فرهنگی وارد می‌شود. فرهنگ (جهان فرهنگی)، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

جهان تکوینی، پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

۲ ۷۴ به فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن، مطابق نیازهای فطری باشد، فرهنگ حق می‌گویند.

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

۲ ۷۵ بررسی عبارت نادرست:

(ج) فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت (نه حقیقت‌جویی) را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.

۲) هم در دیدگاه اصالت جامعه و هم در دیدگاه اصالت هر دو، در برنامه‌ریزی‌ها به رشد جامعه توجه می‌شود. به عبارت دیگر تنها در دیدگاه اصالت فرد است که کم‌تر به رشد جامعه توجه می‌شود.

۳) سوسیالیسم دیدگاه افراطی در اصالت جامعه است و دیدگاه اصالت هر دو، به آن اعتقاد ندارد.

۸۹ | ۱) موارد مطروحه در گزینه (۱) به ترتیب، جدول صورت سؤال را به درستی تکمیل می‌کند:

الف) سرمایه‌داری، به فرد اجازه ثروت‌اندوزی و رشد شخصی می‌دهد، پس با دیدگاه اصالت فرد هماهنگ است.

ب) مالیات برای تمام قشرها، از ثروت‌اندوزی جلوگیری می‌کند و سبب رشد جامعه می‌شود پس با دیدگاه اصالت جامعه هماهنگ است.

ج) مدارس دولتی، از رشد گروهی خاص جلوگیری می‌کند و موجب در دسترس قرار گرفتن آموزش برای تمام مردم جامعه می‌شود، پس با دیدگاه اصالت جامعه هماهنگ است.

د) بیمه‌های فراگیر، از زیان جامعه جلوگیری می‌کند و فراگیری آن موجب در دسترس قرار گرفتن بیمه برای تمام مردم جامعه می‌شود، پس با دیدگاه اصالت جامعه هماهنگ است.

۹۰ | ۳) انسان براساس باورهای خود رفتار می‌کند:

با توجه به صورت سؤال:

رفتار: عزاداری / باور: مظلومیت امام حسین

بررسی گزینه‌ها:

۱) انسان‌ها دلیل برخی باورهای خود را می‌دانند و دلیل برخی را نمی‌دانند. پس ممکن است برخی انسان‌ها ندانند چرا امام حسین مظلوم است و صرفاً عزاداری کنند.

۲) انسان‌هایی که اهل تفکر فلسفی و آزاداندیش هستند، درباره چرایی باورهای خود جست‌وجو می‌کنند.

۳) فقط انسان‌هایی که اهل تفکر فلسفی هستند، باورهای خود را چارچوب عقل و منطق قرار داده‌اند.

۴) لزومی ندارد یک شخص پس از تفکر فلسفی، به نتیجه درستی برسد و شاید پس از آن‌که درباره باور خود تحقیق کند، به این نتیجه برسد که عزاداری او اشتباه بوده و دیگر عزاداری نکند.

۹۱ | ۲) انسان ابتدا براساس باورهای خود تصمیم می‌گیرد و سپس به آن‌ها عمل می‌کند. پس تصمیم‌گیری براساس باورها، مقدم بر عمل کردن به آن‌هاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر یک از ما باورهایی داریم که گاه با باورهای دیگران یکسان است و گاه متفاوت.

۳) انسان برخی عادت‌ها را بدون تفکر و صرفاً از روی عادت پذیرفته است.

۴) انسان براساس باورهای خود زندگی می‌کند. چه این باورها درست باشند و چه نادرست. چه براساس اندیشه باشند چه براساس عادت، باز هم بدون آن‌ها زندگی انسان قابل تصور نیست.

۹۲ | ۳) انسان صرفاً می‌تواند اهداف دیگران را حدس بزند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) با زیر نظر گرفتن اطرافیان می‌توان باورهای آنان و سپس اهدافشان را فهمید.

۲) اگر بتوانیم طرز فکر و عقیده افراد را خوب تحلیل کنیم، می‌توانیم حدس بزنیم که آن‌ها در زندگی خود دنبال چه اهدافی هستند و زندگی برای آنان چه معنایی دارد.

۴) نمی‌توان گفت عادت‌های انسان نادرست است، بلکه می‌توان گفت انسان دلیل پذیرش آن باورها را نمی‌داند، چه آن باورها درست باشند چه نادرست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از بدو تولد انسان، تفکر آغاز شده است، نه تفکر فلسفی.

۲) تفکر فلسفی، مرحله بعد از تفکر غیرفلسفی است و به این معنا نیست که تفکر غیرفلسفی را زیر پا می‌گذارد.

۳) در مقابل تفکر فلسفی، نوع دیگری از تفکر وجود دارد که تفکر غیرفلسفی نام دارد، نه انواع دیگری از تفکر.

۸۳ | ۴) هر علمی درباره موضوع خاصی بحث می‌کند و از این حیث با سایر علوم تفاوت پیدا می‌کند.

موضوع علم فلسفه، اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان است و به همین دلیل با سایر علوم تفاوت دارد.

نکته: سایر گزینه‌ها نیز می‌تواند تفاوت فلسفه با سایر علوم باشد، اما باید توجه داشته باشید که اصلی‌ترین تفاوت فلسفه با سایر علوم، موضوع آن است.

۸۴ | ۱) این‌که سقراط حاضر نشد خود را سوفیست بخواند، دو دلیل داشت:

۱- قطعاً به دلیل تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم (نه مردم)

۲- شاید به دلیل هم‌ردیف نشدن با سوفیست‌ها
هم‌چنین لفظ سوفیست در آن زمان هنوز معنای مغالطه‌کار به خود نگرفته بود و دانشمندان آن زمان خود را سوفیست می‌خواندند.

۸۵ | ۳) فلسفه‌های مضاف، انتقال‌دهنده مبانی مختلف از بخش

ریشه‌های فلسفه به علوم مختلف هستند. به عبارت دیگر، فلسفه‌های مضاف شاخه‌ای از دانش فلسفه هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تمام شاخه‌های فلسفه از ریشه‌های فلسفه تغذیه می‌کنند.

۲) دیدگاه‌های پذیرفته‌شده در فلسفه اولی (بخش ریشه‌های فلسفه) بر شاخه‌های فلسفه (فلسفه مضاف) تأثیر می‌گذارد.

۴) مبانی و زیربنای علوم مختلف، در فلسفه‌های مضاف بررسی می‌شود.

۸۶ | ۲) از آن‌جا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن

است (علت)، فیلسوفان می‌خواهند توانایی انسان در شناخت هستی را بررسی کنند (معلول).

معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است = معرفت به وجود، بر امکان شناخت آن تأخر دارد = امکان شناخت بر معرفت به وجود اولویت دارد.

توجه: گزینه‌های (۱) و (۲) برعکس همدیگر هستند و جای علت و معلول عوض شده است. با نگاه اجمالی به گزینه‌ها، می‌توان تشخیص داد که پاسخ یکی از این گزینه‌هاست.

۸۷ | ۲) هستی‌شناسی: درباره قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر

هستی و وجود بحث می‌کند.

معرفت‌شناسی: توانایی انسان در شناخت هستی را مورد بررسی قرار می‌دهد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) هستی‌شناسی

۲) معرفت‌شناسی

۳) هستی‌شناسی

۴) هستی‌شناسی

۸۸ | ۴) اصالت جامعه و اصالت هر دو، در سیاست، مخالف لیبرالیسم

و فردگرایی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) تنها در دیدگاه اصالت فرد است که جامعه بشری چیزی جز، مجموع افراد نیست.

۹۸ ۳ در هفت سال سوم از نظر اسلام، باید فرزند را در تصمیم‌گیری‌ها (انتخاب لوازم منزل) دخالت داد و او را چون فرد بزرگسال دانست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) امیرعلی در مرحلهٔ وزیر و مشاور قرار دارد.

۲) هفت سال سوم، ۱۴ سال به بالا را شامل می‌شود.

۴) امیرعلی ۱۴ سال به بالا سن دارد و در مرحلهٔ وزیر و مشاور است.

۹۹ ۳ در عبارت اول، علت کاهش یافتن خطر ابتلا به کرونا یعنی بالا رفتن سطح ایمنی با زدن واکسن بیان شده است که نشان‌دهندهٔ تبیین است. در عبارت دوم، راهکار ارائه شده است تا خطر کنترل شود و تحت اختیار قرار گیرد؛ بنابراین به کنترل اشاره دارد.

۱۰۰ ۱ رشد موها ← رشد جسمانی

روابط با آشنایان ← رشد اجتماعی

رعایت حقوق هم‌کلاسی‌ها ← رشد اخلاقی

۱۰۱ ۲ قدبلند بودن مانند پدر ← عامل وراثتی

ارتباطات اجتماعی بالا به خاطر داشتن چند خواهر و برادر ← قرار گرفتن در محیط اجتماعی مناسب ← یادگیری و عامل محیطی
هوش خوب مانند برادر ← عامل وراثتی

۱۰۲ ۱ به کمک مشاهده (مثلاً استفاده از دوربین فیلم‌برداری) می‌توان نحوهٔ ابراز هیجان و واکنش‌های عاطفی تماشاگران یک مسابقه را ثبت کرد.

۱۰۳ ۳ انواع تفکر:

استدلال ← اولین

قضاوت

حل مسئله ← سومین

تصمیم‌گیری

۱۰۴ ۴ مهرانه و مهران غیرهم‌جنس هستند، پس ناهمسان بوده و از دو تخمک جدا هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱، ۲ و ۳ به دوقلوهای همسان یا تک‌تخمکی اشاره دارند که حتماً باید هم‌جنس باشند.

۱۰۵ ۲ بزرگسالی دوم یا میانسالی ← ۴۰ تا ۶۵ سالگی

نوجوانی ← ۱۲ تا ۲۰ سالگی

کودکی دوم ← ۷ تا ۱۲ سالگی

۹۳ ۳ افرادی که اهل تفکر فلسفی و دارای شخصیت مستقل هستند و به ریشهٔ باورهای خود رسیده‌اند، می‌کوشند بنیان‌های فکری خود را در چارچوب عقل و منطق قرار دهند. پس نمی‌توان گفت لزوماً همهٔ باورهای خود را در این چارچوب قرار داده‌اند، بلکه در حال تلاش برای آن هستند.

نکته: این افراد تنها لحظاتی از اشتغالات روزمره فارغ شده و به چرایی باورهای خود اندیشیده‌اند، پس نمی‌توان گفت به کلی اشتغالات روزمره را کنار گذاشته‌اند.

۹۴ ۱ بنیان‌های فکری افراد آزاداندیش توسط خودشان ساخته شده است نه فلسفه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) چپستی باورها نیازی به بررسی در فلسفه ندارد، بلکه چرایی آن‌هاست که فرد آزاداندیش بررسی می‌کند.

۳) افراد آزاداندیش خودشان، شخصیتشان را ساخته‌اند.

۴) پذیرفتن باورهای درست و کنار گذاشتن باورهای نادرست از ویژگی‌های این افراد است.

۹۵ ۱ تقسیم‌بندی افراد براساس فلسفهٔ زندگی:

۱- کم‌تر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند. (نه این‌که اصلاً فکر نکنند).

۲- به همان اندازه که از دور و برشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند. (عطش کسب حقیقت را ندارند). (زیرا

۳- در انتخاب هدف، دقت نظر چندانی ندارند. (برایشان اهمیتی ندارد و به آن چه هست، قانع‌اند).

۴- در انتخاب هدف و به صورت کلی زندگی، بیشتر دنباله‌رو دیگران‌اند. (استقلال در اندیشه و عمل ندارند).

۵- آزاداندیش نیستند.

۱- به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشند.

۲- در بسیاری از موارد، به دانشی درست دربارهٔ جهان و انسان می‌رسند. (الزاماً و همیشه به این دانش نمی‌رسند).

۳- می‌توانند هدف قابل قبولی برای زندگی برگزینند. (لزوماً انتخاب هدف نکرده‌اند، بلکه می‌توانند این کار را بکنند).

۴- زندگی آنان می‌تواند معنای درستی داشته باشد. (لزوماً معنای درستی ندارد، بلکه می‌تواند داشته باشد).

۵- آزاداندیش هستند.

۱- به اموری مانند حقیقت انسان و جهان اندیشیده‌اند.

۲- نگرشی نادرست دربارهٔ جهان و انسان دارند. (با تأمل دوباره می‌توانند خود را به گروه دوم برسانند).

۳- در انتخاب هدف اشتباه کرده‌اند.

۴- زندگی آنان معنای درستی ندارد.

۵- آزاداندیش هستند. (اما تفکرات آن‌ها اشتباه هست).

روان‌شناسی

۹۶ ۲ توانایی زبانی مربوط به رشد شناختی است.

محدودهٔ زمانی ایستادن باکمک ۷ تا ۱۰ ماهگی است.

۹۷ ۴ هر سه گزینهٔ (۱) (محبت)، (۲) (ترس) و (۳) (خشیم) به هیجانات ساده مربوط می‌شوند اما گزینهٔ (۴) اشاره به سپاس‌گزاری دارد که هیجانی مرکب است.